

План за Родова Равноправност

ВЕЛО
УЧИЛИШТА

на Организацијата „Вело Училишта“, 2025

Содржина

- 01 Зошто План за Родова
Равноправност?
- 02 Вовед
- 03 Термини и Дефиниции
- 04 Цели
- 05 Општа Политика
- 06 Обем и Мерки
- 07 Индикатори
- 08 Податоци
- 09 Заклучок
- 10 Организациска Структура и Тим

Зошто План за Родова Рамноправност?

Промовирањето на родовата рамноправност е основен предуслов за одржлив развој, социјална правда и поздрави заедници. За „Вело Училишта“, рамноправноста значи обезбедување дека децата, наставниците, родителите и партнерите — без разлика на род — имаат еднакви можности за учество во велосипедската едукација и иницијативите за одржлива мобилност.

Иако велосипедизмот е активност отворена за сите, родовите стереотипи и нерамнотежи понекогаш можат да влијаат врз учеството и видливоста. Со овој План за Родова Рамноправност, „Вело Училишта“ ја потврдува својата посветеност на еднакви можности, избалансирана застапеност и почитување на различностите во сите организациски и едукативни процеси. Преку систематско интегрирање на родовата перспектива, ги зајакнуваме нашите проекти, ги охрабруваме и девојчињата и момчињата и придонесуваме кон поинклузивно општество.

Како започна сè:

Сè започна кон крајот на 2018 година, кога заедно со околу 10 основни училишта започнавме да работиме на интегрирање на темата велосипедизам. Гледајќи го интересот од учениците, наставниците, но и родителите, посакавме уште поголема вклученост. Сакавме сè повеќе деца да имаат можност да бидат дел од нашите активности, кои се дизајнирани и за во училница (теорија) и надвор од неа (практика). Горди сме на развојот на нашата велосипедска мрежа и на фактот што секојдневно се зголемува бројот на училишта кои со цело срце го промовираат велосипедизмот заедно со своите ученици и родители.

Кои сме денес:

Од овие почетоци, „Вело Училишта“ прерасна во национална организација која соработува со училишта, општини и локални заедници низ цела Северна Македонија. Нашата мисија е да промовираме безбедна, здрава и одржлива мобилност преку пренесување на вештините, знаењата и вредностите на велосипедизмот кај децата.

Денес координираме растечка мрежа на акредитирани училишта и имплементираме проекти како RE-CYCLING, Училишни улици (School Streets), велосипедски саеми и кампањи за подигање на јавната свест за побезбедна инфраструктура. Како формална организација, „Вело Училишта“ е посветена на вградување на родовата рамноправност и инклузивноста во сите аспекти на управувањето, развојот на тимот и спроведувањето на проектите.

Поими и дефиниции

- **Род** – општествено дефинирани улоги и очекувања доделени на жените и мажите.
- **Родова рамноправност** – еднакви права, можности и одговорности за сите родови.
- **Интегрирање на родовата перспектива** – вградување на родовите аспекти во секоја политика, програма и активност.
- **Родово базирано насилство** – секоја форма на насилство или вознемирување поврзано со родот.
- **Родовосензитивен јазик** – комуникација што ги признава и почитува сите родови на еднаков начин.

Цели

- Гарантирање еднакви можности за девојчињата и момчињата во програмите на „Вело Училишта“.
- Обезбедување избалансирана застапеност на жени и мажи во лидерството, обуките и процесите на одлучување.
- Промовирање организациска култура на почит, инклузија и нулта толеранција кон дискриминација или вознемирување.
- Интегрирање на родовата перспектива во сите проекти (на пр. RECYCLING, School Streets).
- Поттикнување еднакво учество на девојчињата и момчињата во технички, практични и лидерски улоги.

Општа политика

„Вело Училишта“ е организација на еднакви можности каде родот не го одредува пристапот до учество, лидерство или признавање. Нашата политика обезбедува:

- Правична селекција и транспарентно донесување одлуки.
- Безбедна и инклузивна работна и образовна средина.
- Избалансирана родова застапеност во јавни настани, комуникација и структури за одлучување.
- Еднакво охрабрување на девојчињата и момчињата во технички вештини како одржување велосипеди и безбедност во сообраќајот.

Обем и мерки

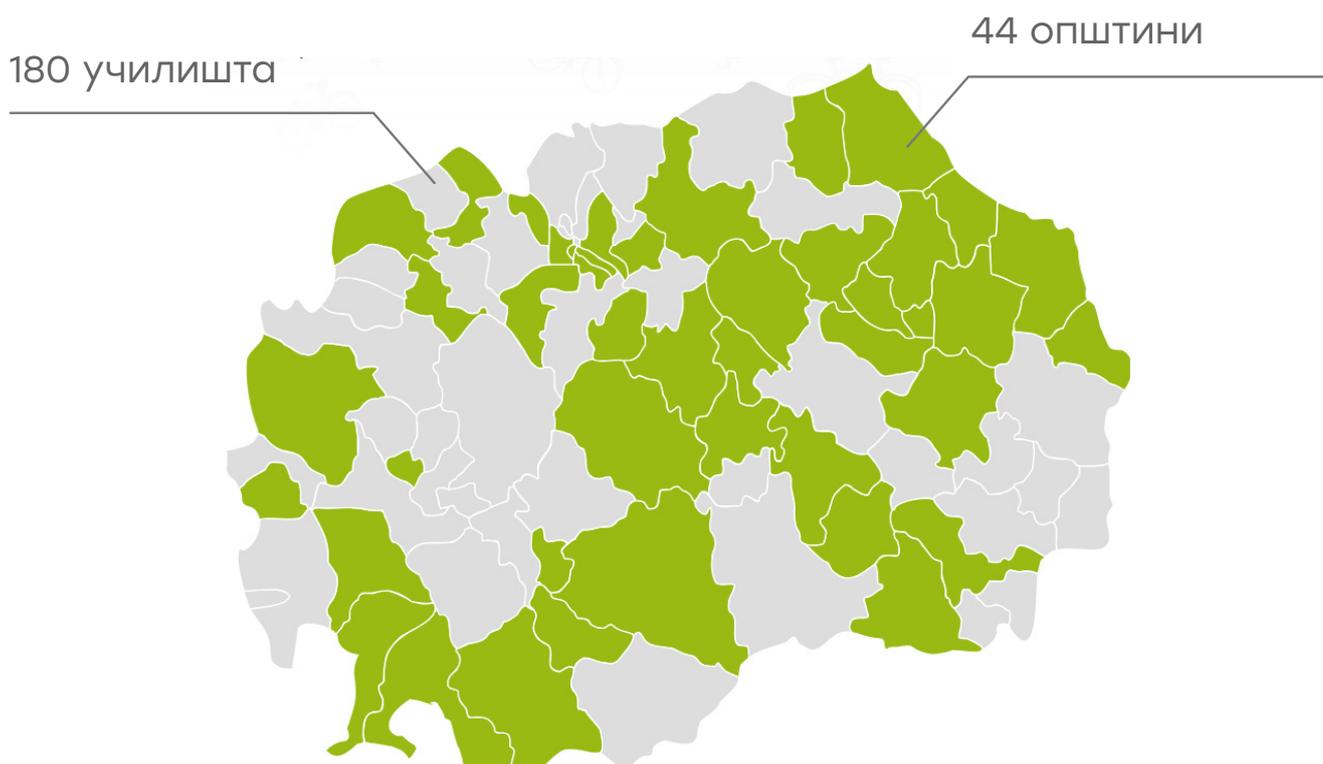
- Интегрирање на родовата перспектива во сите активности и проекти.
- Обезбедување најмалку 40% застапеност на двата рода во управни тела, работилници и настани.
- Организирање обуки за родова рамноправност и инклузивност за персоналот, тренерите и волонтерите.
- Систематско собирање и анализа на податоци по пол.
- Истакнување на успешни приказни на девојчиња и момчиња на еднаков начин во комуникациите.
- Назначување лице одговорно за родови прашања и инклузивност.

Индикатори

- Процент на учесници по пол во проектите.
- Процент на жени и мажи во лидерски и тренерски позиции.
- Број на организирани обуки за родова рамноправност и учесници (по пол).
- Процент на настани и кампањи што применуваат родово инклузивни практики.
- Повратни информации за инклузивност од учесници од сите родови.

Податоци

До 2025 година, мрежата на „Вело Училишта“ опфаќа 180 училишта во 44 општини. Иако учеството е високо кај девојчињата и момчињата, сè уште постојат мали нерамнотежи во техничките и натпреварувачките улоги. Актуелниот тим од пет членови — три жени и двајца мажи — ја покажува посветеноста на организацијата кон родово избалансирано лидерство и претставува солидна основа за понатамошна инклузивност.

Заклучок

Овој План за Родова Рамноправност ја формализира визијата на „Вело Училишта“ за еднаквост, учество и почит. Планот ќе се ревидира на секои три години со цел следење на напредокот и прилагодување на активностите. Со обезбедување еднакви можности за учење, лидерство и развој за девојчињата и момчињата, „Вело Училишта“ ја зајакнува не само велосипедската култура, туку и принципите на правичност и одржлив развој во Северна Македонија.

Организациска структура и ТИМ

Лидерство:

♀ Јасмина Петровска – Претседател

Администрација и програми:

♀ Марина Петровска – Административен службеник

Креатива и комуникации:

♀ Меги Велкова – Графички дизајнер

Обука и едукација:

♂ Никола Нешкоски – Вело тренер

♂ Марко Ленчевски – Вело тренер

Место и дата: Скопје, 2025

Скопје, 2025